

Bożena Tokarz

Polonistyka w Clermont-Ferrand

Biuletyn Polonistyczny 30/3-4 (105-106), 134-136

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pracy za granicą pomocy dydaktycznych (obecnie trwają końcowe prace nad wielką antologią literatury polskiej).

Franciszek Ziejka

POLONISTYKA W CLERMONT-FERRAND

Polonistyka w Clermont-Ferrand ma wymiary bardzo skromne. Istnieje w ramach Instytutu Słowistycznego, przy czym instytut prowadzi głównie studia rusycystyczne.

Wśród innych języków słowiańskich (bułgarski, serbsko-chorwacki i słowacki) język polski zajmuje pozycję najbardziej uprzywilejowaną, ponieważ studenci po drugim roku studiów mogą pisać pracę dyplomową niższego stopnia, tzw. DEUG (w języku polskim lub francuskim). Prace dyplomowe powstają pod kierunkiem profesorów polskich, którzy zatrudniani są tylko na rok na podstawie porozumień polsko-francuskich. Chcąc uzyskać DEUG, studenci są zobowiązani do uprzedniego uczestnictwa w wykładach z zakresu kultury i literatury polskiej w wymiarze dwóch godzin tygodniowo oraz w zajęciach tłumaczeniowych - również 2 godz. tygodniowo.

Kandydatami na DEUG są zwykle studenci, którzy zaliczyli dwa lata lektoratu języka polskiego, a więc osoby dłużej interesujące się językiem i kulturą polską. W wyborze kierują się oni bardzo różnymi motywami. Najczęściej traktują język, literaturę i kulturę polską jako rozszerzenie swojej wiedzy o narodach i kulturach słowiańskich. Często też są to osoby pochodzenia polskiego, pragnące poznać kraj i kulturę swoich przodków. Zdarza się również, że student jest zafascynowany jednym zja-

wiskiem literackim lub kulturowym, książką, filmem, koncertem lub wystawą, które stają się bodźcem do dalszych studiów. Bywają też inne przyczyny, jak np. wyjazd do Polski lub prywatnie zawierane znajomości z Polakami.

Lektorat języka polskiego, przygotowujący w zasadzie kandydatów na DEUG, obejmuje zajęcia podstawowe - 2 godz. tygodniowo, i zajęcia uzupełniające - również 2 godz. tygodniowo. Jednakże nie wszyscy studenci są zobowiązani do uczestnictwa w 4 godz. lektoratu, ponieważ w ramach zajęć uzupełniających mają do wyboru np.: muzykologię, historię sztuki, psychologię lub nawet maszynopisanie i stenografię. Student wybierający zajęcia uzupełniające z języka polskiego może stać się potencjalnym kandydatem na DEUG.

W związku z tym istnieje dość zasadnicza różnica między lektoratem podstawowym a uzupełniającym, zarówno na pierwszym, jak i na drugim roku studiów. Na lektoracie podstawowym student poznaje podstawy gramatyki języka polskiego (ćwiczenia gramatyczne), pisze tłumaczenia z języka polskiego na francuski (version) i z języka francuskiego na polski (thème), rozmawia po polsku w ramach ćwiczeń dialogowych. Elementy kultury polskiej są wprowadzane okazjonalnie w zależności od problemu gramatycznego i stopnia zaawansowania studentów w znajomości języka.

Na egzaminie końcowym dla pierwszego i drugiego roku studenci piszą tłumaczenia (version i thème).

Inny charakter ma lektorat uzupełniający. Zakłada się, że studenci opanowują sukcesywnie podstawowy materiał gramatyczny i na tej bazie wprowadza się geografię, wiedzę o kulturze i literaturze polskiej. Odpowiednio wybrane teksty z tych dziedzin (przemienne w języku polskim i francuskim) stanowią punkt

wyjęcia, po uprzednim tłumaczeniu, do pytań i odpowiedzi, do opowiadania oraz do redagowania streszczeń. Na początku pierwszego roku wiadomości o Polsce wprowadzane są w języku francuskim. Zajęcia oparte są na tekstach i dużej ilości ćwiczeń gramatycznych i słownikowych (synonimy, antonimy).

Na końcu pierwszego roku studenci zdają egzamin ustny (kontrola fonetyczna, gramatyczna, słownikowa). Egzamin końcowy z zajęć uzupełniających dla drugiego roku obejmuje pracę piśmienną (thème i version z zakresu geografii, elementów kultury i historii Polski) i egzamin ustny z tego samego zakresu.

Podstawą dla wszystkich zajęć polonistycznych jest biblioteka, którą prowadzi lektor. Niestety bardzo często jest ona niewystarczająca, a stan ten wynika ze sposobów jej zaopatrywania. Pomimo ograniczeń, zbiory w języku polskim pozwalają na pracę w wybranych tematach.

Bożena Tokarz

POLONISTYKA W PROWANSJI

Tradycje uniwersyteckich studiów prawniczych w Prowansji liczą sobie ponad 500 lat, faculté des lettres istnieje od 1842 r., natomiast polonistyka uniwersytecka w tym regionie południowej Francji narodziła się 37 lat temu, kiedy Paul Cazin (1881-1963), po obronie drugiego doktoratu w Lyonie, przeniósł się w 1949 r. do Aix-en-Provence, obejmując wykłady z literatury polskiej, początkowo jako lektor, potem chargé de conférence. Co dwa tygodnie miał wykłady publiczne w Marsylii, stanowiące skróconą wersję wykładów uniwersyteckich w Aix. Wykłady prowa-